

Elöljáróban

A Párbeszéd szociális munka folyóirat új száma a gyerekkortól az időskorig széles spektrumban tárgyalja a szociális munka területeit, módszereit, szakmai felhasználóit, a jelen és a jövő kihívásait. Az Olvasó kedvére talál izgalmas írásokat a tartalomból.

A szociális munka szakma és képzés 1980-as évekbeli hazai újjászületése óta napirenden lévő kérdés, hogy „Mit kell tudnia a szociális munkásnak?”. Az elmélet-gyakorlat-kutatás hármásának együttes jelenléte a képzésben és a gyakorlatban, alakítója és fejlesztője a szakmának. A Budai István - Szöllösi Gábor szerzőpáros tanulmánya részletes betekintést ad a szociális munka tudás és tanulás értelmezésébe, az esetleges szakadékok áthidalásába. A tudás tartalmak tárgyalásához becsatoljuk az IFSW (Szociális Munkások Nemzetközi Szervezete) ez év júliusi konferenciáján tárgyalt „A Szociálismunkás-képzés Globális Alapelvei 2020” dokumentumot magyar és angol (Global Standards for Social Work Education & Training) nyelven.

Az iskolai szociális munka az 1990-es évektől kezdve sajátos utat járt be a hazai szociális szolgáltatásokban. Elindításában jelentős szerepet játszottak a nemzetközi gyakorlatban kialakított modellek. Több helyen került – lényegében kísérleti jelleggel – bevezetésre, amelyekről számos publikáció is született, továbbá szakmai egyesületek is ösztönözték és segítették ezt az úttörő tevékenységet. Az óvodai - iskolai szociális segítségnek nevezett és 2018-ban történő általános bevezetése újabb lendületet adott e fontos tevékenység fejlesztéséhez. Folyóiratunkban többször jelent meg tanulmány e témában, kiemelhető a 2018/3. vonatkozó tematikus szám (<https://ojs.lib.unideb.hu/parbeszed/issue/view/428>), amelyben többek között repertóriumot is közzé tettünk az iskolai szociális munka témájában. Kalocsai és munkatársainak tanulmánya az elmúlt időszak konkrét székesfehérvári tapasztalatait és eredményeit mutatja be.

A gyermeki problémákra válaszoló iskolai szociális munka mellett felhívjuk a figyelmet az időskorhoz vezető, az időskor megélésében szerepet játszó tranzitív változások integratív megközelítésére, amit Szabó Lajos, a gerontológia területén jártas egyetemi oktató, kutató tanulmányából ismerünk meg.

Két szakmai interjú közlésével szeretnénk ráirányítani a figyelmet olyan szakemberekre, akiknek a kapcsolata a szociális munkával a szakmatörténet más-más időszakában jelentős. Darvas Ágnes az idei Szociális Munka Nap két kitüntetettjével, Meleg Sándorral és Setét Jenővel beszélgetett az általuk képviselt szakmaiságról, értékekről és szociális munkákról. Tóbiás László interjúja Katona Máriával betekintést ad az ifjúságsegítés területén végbement változásokba a 1980-as évek végétől 2010-es évtized közepéig.

Három rövidebb írás a szegénység sokféle arca közül az otthonukban szegénységben élő családok, illetve az azon kívüli hajléktalanok küzdelmeibe enged betekintést. A fogalommá vált „Hős utca” szegregátumának funkcióit vizsgálja Mihály Bulcsú cikkében. Két esettanulmány illusztrálja a fedél nélküli hajléktalanok utcalétből lakhatásba átmenő útjait. A Periféria

Egyesület két szociális munkása, Pogácsás Mihály és Valik Sándor esettanulmányai a szociális munkás segítő munkájának lenyomatai.

Módszertani írások megjelentetésével szeretnénk megismertetni a szociális munka egy-egy szakmai területén alkalmazott gyakorlatot. Labovszky Tamara – Kóbor Krisztina tanulmánya az interprofesszionális segítő munka gyakorlatába enged betekintést.

A közeli jövő szociális munkájának szerves része a digitális technológia és a közösségi média alkalmazása a szociális szolgáltatásokban. A koronavírus-járvány idején néhány elemét és eszközének használatába úgy-ahogy beletanultunk, azonban feltehetően kevesen mondhatják el magukról, hogy szociális munka tudásukat és kompetenciáikat kiterjesztették volna a digitális eszközök használatára. Tóth Anikó Panna a szociális szakemberek digitális technológia és közösségi média használatát vizsgáló kutatásának legfontosabb eredményeit közli tanulmányában.

A szociális munka fejlődéséhez szükséges eszencia, hogy ismerjük a szakma nemzetközi irányzatait, elméleti és gyakorlati tartalmait. Az őszi időszak izgalmas beszélgetéseket hozott a „Merre tovább szociális munka? – Nemzetközi Szeminárium” online programban. Az előadások kivonatát Rác Andrea és Hegyesi Gábor szerkesztésében adjuk közre.

A hazai és a külföldi szakirodalomból egy-egy könyv recenziója került be a folyóiratba. Dés Fanni könyvismertetője a szerhasználó nők világához kapcsolódik, míg Tóth Anikó Panna a koronavírus járvány idején tapasztalható szociális munka változásait összefoglaló kiadványról készített ismertetőt a téma iránt érdeklődőknek.

Szoboszlai Katalin főszerkesztő
szoboszlai.katalin@foh.unideb.hu